

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијски савјет

RJEŠENJE

**po Zahtjevu za pokretanje postupka gospodarskog subjekta Dejan komerc d.o.o, Doboj
protiv gospodarskog subjekta Apatinska pivara Apatin d.o.o. Apatin**

**Sarajevo,
rujan, 2012. godine**

Broj: 02-26-2-028-145-II/11
Sarajevo, 04.09.2012. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) točke a) i c), članka 48. stavak (1) točka a), članka 40., a u svezi s člankom 4. stavak (1) točke a) d) i e) i člankom 10. stavak (2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) te članka 105. Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka gospodarskog subjekta Preduzeće za spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge Dejan komerc d.o.o., Ozrenskih srpskih brigada 38A, 74000 Doboj, zastupanog putem odvjetnika Duška Panića, Cara Dušana 56, 74000 Doboj, protiv gospodarskog subjekta Apatinska pivara Apatin d.o.o. Trg oslobođenja 5., 25260 Apatin, Republika Srbija, zastupanog putem ovlaštenih osoba Nenada Stankovića, Tomaža Ježa 5/15, 11000 Beograd, Republika Srbija i Miloša Androvića, Bulevar Oslobođenja 104, 11000 Beograd, Republika Srbija, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na 41. (četrdesetprvoj) sjednici održanoj dana 4. rujna 2012. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da je gospodarski subjekt Apatinska pivara Apatin d.o.o. Trg oslobođenja 5., 25260 Apatin, Republika Srbija, odredbama članka 2. stavak 1. Aneksa 1, odredbom članka 5. i odredbom članka 2. Aneksa 2 Kupoprodajnih ugovora za 2008., 2009., 2010. godinu, broj 008 BiH-71/2008, zaključenog dana 24.12.2007. godine, broj 06-71/2009, dana 18.12.2008. godine, broj 02-71/2010, zaključen dana 26.1.2010. godine sa gospodarskim subjektom Dejan komerc d.o.o., Ozrenskih srpskih brigada 38A, 74000 Doboj, kao i odredbama članka 2. stavak 1. Aneksa 1, odredbom članka 5. i odredbom članka 2. Aneksa 2 ostalih zaključenih ugovora sa distributerima na teritoriju Bosne i Hercegovine (Tablica 9-11) ograničili konkurenciju izravni ili neizravno utvrđivanjem kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta i primjenom različitih uvjeta za istovjetne transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći iste u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju, u smislu članka 4. stavak (1) točka a) i d) Zakona o konkurenciji.
2. Navedene odredbe kupoprodajnih ugovora iz točke 1. izreke ovoga Rješenja su ništavne (ex lege), u smislu članka 4. stavak (2) Zakona o konkurenciji.
3. Utvrđuje se da gospodarski subjekt Apatinska pivara Apatin d.o.o. Trg oslobođenja 5., 25260 Apatin, Republika Srbija u ostalim odredbama Ugovora iz točke 1. izreke nije ograničio konkurenciju zabranjenim sporazumom iz članka 4. stavak (1) točka e) Zakona o konkurenciji.
4. Utvrđuje se da gospodarski subjekt Apatinska pivara Apatin d.o.o. Trg oslobođenja 5., 25260 Apatin, Republika Srbija nije zlorabio vladajući položaj na tržištu distribucije i prodaje piva na veliko na teritoriju Bosne i Hercegovine primjenom različitih uvjeta prema gospodarskom subjektu Preduzeće za spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge Dejan komerc d.o.o., Ozrenskih srpskih brigada 38A, 74000 Doboj iz članka 10. stavak (2) točka a), c) i d) Zakona o konkurenciji.
5. Izriče se novčana kazna gospodarskom subjektu Apatinska pivara Apatin d.o.o. Trg oslobođenja 5., 25260 Apatin, Republika Srbija, u iznosu 265.000,00 KM i

gospodarskom subjektu Preduzeće za spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge Dejan komerc d.o.o., Ozrenskih srpskih brigada 38A, 74000 Doboj radi kršenja članka 4. stavak (1) točka a) i d) Zakona o konkurenciji u iznosu od 1000,00 KM, zbog zaključivanja zabranjenog sporazuma iz točke 1. ove izreke dispozitiva, u smislu članka 48. stavak 1) točka a) Zakona o konkurenciji, koju su dužni platiti u roku od 8 dana od primitka ovog Rješenja.

6. U slučaju da gospodarski subjekt Apatinska pivara Apatin d.o.o. Trg oslobođenja 5., 25260 Apatin, Republika Srbija ne izvrši uplatu novčane kazne, ista će se naplatiti od povezanih društava gospodarskog subjekta Starbev Netherlands B.V., Schipol Boulevard, 285/B, Amsterdam, Kraljevina Holandija, u Bosni i Hercegovini.
7. Ako se izrečene novčane kazne ne uplate u navedenom roku, iste će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
8. Odbija se zahtjev gospodarskog subjekta Preduzeće za spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge Dejan komerc d.o.o., Ozrenskih srpskih brigada 38A, 74000 Doboj za naknadom troškova postupka u iznosu od 10.989,00 KM, kao neutemeljen.
9. Odbija se zahtjev gospodarskog subjekta Preduzeće za spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge Dejan komerc d.o.o, Ozrenskih srpskih brigada 38A, 74000 Doboj, za donošenje rješenja o privremenoj mjeri kao neutemeljen.
10. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo, dana 6.12.2011. godine pod brojem: 02-26-2-028-II/11, Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev), u smislu članka 28. Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon) podnesen od strane gospodarskog subjekta Preduzeće za spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge Dejan komerc d.o.o., Ozrenskih srpskih brigada 38A, 74000 Doboj (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva ili Dejan komerc), kojeg zastupa odvjetnik Duško Panić, Cara Dušana 56, 74000 Doboj (punomoć izdana dana 5.12.2011. godine).

Predmetni Zahtjev je podnesen, u smislu članka 27. st. (1) i (3) točka a) Zakona, protiv gospodarskog subjekta Apatinska pivara Apatin d.o.o. Trg oslobođenja 5., 25260 Apatin, Republika Srbija (u daljnjem tekstu: Apatinska pivara) kojeg zastupaju ovlaštene osobe Nenad Stanković, Tomaža Ježa 5/15, 11000 Beograd, Republika Srbija i Miloš Andrović, Bulevar Oslobođenja 104, 11000 Beograd, Republika Srbija (punomoć/ovlaštenje od dana 21.5.2012. godine), radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak (2) točke a), c i d) Zakona.

Uvidom u dostavljeni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije potpun i kompletan, u smislu članka 28. stavak (2) Zakona, te je tražilo dopunu dokumentacije, dana 29.12.2011. godine aktom broj: 02-26-2-028-4-II/11.

Podnositelj zahtjeva je dana 5.01.2012. godine, podneskom broj: 02-26-2-028-5-II/11, dostavio traženu dopunu Zahtjeva.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnositelju zahtjeva izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu članka 28. stavak (3) Zakona dana 23.1.2012. godine, aktom broj: 02-26-2-028-6-II/11.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su: gospodarski subjekt Preduzeće za spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge Dejan komerc d.o.o., Ozrenskih srpskih brigada 38A, 74000 Doboj i gospodarski subjekt Apatinska pivara Apatin d.o.o., Trg oslobođenja 5., 25260 Apatin, Republika Srbija.

1.1. Gospodarski subjekt Dejan komerc

Gospodarski subjekt Preduzeće za spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge Dejan komerc d.o.o., Ozrenskih srpskih brigada 38A, 74000 Doboj, je registriran na Osnovnom sudu u Doboju pod brojem 1-3547-00 dana 10.7.1996. godine (JIB 400029100007), sa 100,0% vlasničkih udjela fizičke osobe Dušanke Grujičić, Braće Jugovića 15., 74000 Doboj (l.k. (..)*¹).

Pretežite registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta Dejan komerc su trgovina na veliko i malo robama široke potrošnje u unutarnjem i vanjskom poslovanju.

Ukupan ostvaren prihod gospodarskog subjekta Dejan komerc u 2010. godini je (..)KM.

2.2. Gospodarski subjekt Apatinska pivara

Gospodarski subjekt Apatinska pivara Apatin d.o.o., Trg oslobođenja 5., 25260 Apatin, Republika Srbija, je registriran na Trgovinskom sudu u Somboru pod brojem 1-153-00 (matični broj: 08045577), sa temeljnim upisanim kapitalom 111.976.422,62 KM (EUR 57.252.635,77) i u 100,0% vlasništvu gospodarskog subjekta Starbev Netherlands B.V., Schipol Boulevard, 285/B, Amsterdam, Kraljevina Holandija (u daljnjem tekstu: Starbev Netherlands).

Pretežite registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta Apatinska pivara su proizvodnja i prodaja piva i sličnih proizvoda.

Gospodarski subjekt Apatinska pivara je ostvario ukupan prihod u 2010. godini od (..) KM, a u 2011. godini ukupan prihod (..) KM.

Gospodarski subjekt Starbev Netherlands na teritoriju Bosne i Hercegovine ima povezana društva:

- gospodarski subjekt Starbev d.o.o. Banja Luka, Braće Potkonjaka 10., 78000 Banja Luka, koji posjeduje u 100% vlasništvu, a koji se ne bavi prodajom već obavlja usluge marketinga i promocije proizvoda gospodarskog subjekta Apatinska pivara i
- neizravno povezani gospodarski subjekt Zagrebačka pivovara d.o.o. Posušje, ul. Čitluk bb, Posušje koji je u 100% vlasništvu gospodarskog subjekta Zagrebačka pivovara d.d. Zagreb, Ilica 224, Zagreb, Republika Hrvatska (u daljnjem tekstu: Zagrebačka pivovara Zagreb, ukupan prihod u 2010. godini (..)KM.

Gospodarski subjekt Starbev Netherlands ima u većinskom vlasništvu (95,0% vlasničkih udjela u temeljnom kapitalu) gospodarski subjekt Zagrebačka pivovara d.d. Zagreb, Ilica 224., 1000 Zagreb, Republika Hrvatska i gospodarski subjekt Pivara Trebjesa d.d. Nikšić, Njegoševa 18., 81400 Nikšić, Republika Crna Gora (74,664% vlasničkih udjela u temeljnom kapitalu).

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je tijekom postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja («Službeni glasnik BiH» br. 18/06 i 34/10), Odluke o skupnom izuzeću sporazuma između gospodarskih subjekta koji djeluju na različitim razinama

---

¹ (..) Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

proizvodnje odnosno distribucije (vertikalni sporazumi) („ Službeni glasnik BiH“, br. 18/06) i Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09).

Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 43. stavak (7) Zakona, u svrhu ocjene predmetnog pitanja, koristilo sudsku praksu Europskog suda i odluke Europske komisije – Uredbu Europske komisije broj: 2790/1999 o primjeni članka 81. Ugovora o osnovanju Europske komisije na kategorije vertikalnih sporazuma i Smjernice za vertikalna ograničenja Europske komisije (Službeni list C291, 13(10/2000).

3. Postupak pred Konkurencijskim vijećem

Podnositelj zahtjeva u Zahtjevu u bitnom je naveo slijedeće:

- da sa gospodarskim subjektom Apatinska pivara posluje uspješno od 1998. godine kao distributer piva za Republiku Srpsku, odnosno Bosnu i Hercegovinu;
- da gospodarski subjekt Apatinska pivara (odnosno gospodarski subjekt Starbev Netherlands) ima vladajući položaj u prodaji piva na teritoriju sa tržišnim udjelom od 48,1% u Republici Srpskoj, odnosno tržišni udjel od 30,0 u Bosni i Hercegovini;
- da gospodarski subjekt Apatinska pivara nije isplaćivao ugovorene rabate Podnositelju zahtjeva u periodu 2008. - 2011. godina, te je Podnositelj zahtjeva nakon brojnih neuspjelih pokušaja dogovora podnio tužbu, pred Privrednim sudom u Somboru, Republika Srbija, dana 5.4.2011. godine, protiv gospodarskog subjekta Apatinska pivara, zbog nepoštivanja ugovorenih obveza (isplate ugovorenih rabata) u smislu odredbi zaključenih kupoprodajnih ugovora za period 2008. - 2010. godina i za prva tri mjeseca 2011. godine;
- da je Podnositelj zahtjeva imao zaključen ugovor sa gospodarskim subjektom Apatinska pivara na osam (8) mjeseci do dana 31.12.2011. godine, dok su istovremeno neki distributeri za Bosnu i Hercegovinu imali kupoprodajne ugovore u trajanju od 3 godine;
- da u Aneksu 2 u članku 3. točke b), c) i d) kupoprodajnih ugovora (za period 2008. – 2010. godina) nisu propisani isti uvjeti za sve kupce (distributere) - različiti uvjeti za ostvarene rabate koji se odobravaju putem mjesečnog odobrenja (koji ovisi od određenog mjesečnog plana), u smislu da je gospodarski subjekt Apatinska pivara na početku godine određivala rabat na fakturi prema predviđanjima prodaje, te je na taj način pojedine distributere stavljao u rabatnu skalu od 100.001 i više HI i odredio maksimalan rabat, a pojedinim distributerima je odredio minimalnu rabatnu skalu (na primjer - gospodarskom subjektu Nikolić d.o.o. Teslić propisan je mjesečni plan od (..)HI, a za gospodarski subjekt Dejan komerc (..) HI, i u slučaju ako oba gospodarska subjekta prodaju po (..) HI gospodarski subjekt Nikolić d.o.o. Teslić dobija rabat putem mjesečnog odobrenja od (..) %, a dok gospodarski subjekt Dejan komerc na istu prodaju ne dobija rabat jer ima veći mjesečni plan);
- da je Podnositelj zahtjeva zbog različitih uvjeta prodaje za kupce (distributere) utvrđenih u Aneksu 1 (propisani različiti uvjeti plaćanja) i Aneksu 2 (propisani nejednaki rabati) Kupoprodajnih ugovora, dana 16.2.2011. godine uputio gospodarskom subjektu Apatinska pivara dopis (putem elektronske pošte) za izjednačavanjem uvjeta prodaje za sve distributere, a na koji je Vladimir Kovačević, direktor izvoza (za gospodarski subjekt Apatinska pivara, gospodarski subjekt Zagrebačka pivovara d.d. Zagreb, Ilica 224., 1000 Zagreb, Republika Hrvatska i gospodarski subjekt Pivara Trebjesa d.d. Nikšića, Njegoševa 18., 81400 Nikšić, Republika Crna Gora - svi u grupaciji Starbev), odgovorio da samo pojedini distibuteri mogu imati povlašten položaj, a to su gospodarski subjekt Kriška d.o.o. Bijeljina i gospodarski subjekt Duvan promet d.o.o. Banja Luka, te je gospodarski subjekt Apatinska pivara na ovaj način primjenom različitih uvjeta prema distributerima prekršio odredbe članka 10. stavak (2) točka c) Zakona;

- da je gospodarski subjekt Apatinska pivara kaznio Podnositelja zahtjeva u iznosu od (..) KM (EUR (..)) oduzimanjem mjesečnog rabata za ožujak 2008. godine i za prvi kvartal 2008. godine zbog nepoštivanja minimalno preporučenih cijena (kazna je realizirana kroz obustavu ugovorenog rabata);
- da je u periodu 2008.- 2011. godina gospodarski subjekt Apatinska pivara određivao cijene po kojima će distributeri prodavati pivo u Bosni i Hercegovini (što potvrđuje i pismo /u elektronskoj formi/ od strane g-dina Dragana Beronje, menadžera gospodarskog subjekta Apatinska pivara za Bosnu i Hercegovinu), te je na taj način sprječavao tržišno poslovanje koje je uzrokovalo veliku štetu tržištu Bosne i Hercegovine, te smatra da je gospodarski subjekt Apatinska pivara određivanjem cijena po kojima će prodavati pivo na tržištu Bosne i Hercegovine prekršio odredbe članka 10. stavak (2) točka a) Zakona;
- da je direktor izvoza gospodarskog subjekta Apatinska pivara usmeno tražio od Podnositelja zahtjeva povlačenje tužbe protiv Apatinske pivare (podnesene pred Privrednim sudom u Somboru), kao uvjet da Apatinska pivara potpiše Kupoprodajni ugovor sa podnositeljem zahtjeva za 2012. godinu, te da je nakon toga zvanično podnio Zahtjev za potpisivanje Ugovora o kupoprodaji za 2012. godinu, dana 22.11.2011. godine gospodarskom subjektu Apatinska pivara, koji nije prihvaćen od gospodarskog subjekta Apatinska pivara, te smatra da je takvim postupanjem gospodarski subjekt Apatinska pivara prekršio odredbe članka 10. stavak (2) točka d) Zakona.

Na temelju navedenoga, Podnositelj zahtjeva smatra da je gospodarski subjekt Apatinska pivara svojim djelovanjem zloupotrijebio vladajući položaj, iz članka 10 stavak (2) točke a), c) i d) Zakona, i da ovako djelovanje ograničava konkurenciju na tržištu, te traži od Konkurencijskog vijeća donošenje odluke kojom će obvezati gospodarski subjekt Apatinska pivara na zaključivanje Kupoprodajnog ugovora za 2012. godinu sa Podnositeljem zahtjeva pod istim uvjetima koje imaju ostali distributeri.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da na temelju Zahtjeva i dostavljene dokumentacije nije moguće utvrditi postojanje povrede Zakona na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, te je dana 8.2.2012. godine donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj: 02-26-2-028-9-II/11 (u daljnjem tekstu: Zaključak).

Sukladno članku 33. stavak (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće, je dana 8.2.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-14-II/11, dostavilo Zaključak i Zahtjev gospodarskom subjektu Apatinska pivara na odgovor i zatražilo dodatnu dokumentaciju.

Gospodarski subjekt Apatinska pivara u ostavljenom roku je dostavio odgovor, dana 5.3.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-23-II/11, u kojem se, između ostaloga, navodi:

- da je Apatinska pivara gospodarsko društvo registrirano po propisima Republike Srbije, da obavlja djelatnost na teritoriju Republike Srbije, pri čemu su uvjeti konkurencije na tržištu piva u BiH takvi da prometovanje ili pak neprometovanje piva Apatinske pivare ne bi ni u kom slučaju utjecalo na uvjete konkurencije između postojećih sudionika te da se Zakon u konkretnom slučaju ne može primjeniti na Apatinsku pivaru pa samim tim Konkurencijsko vijeće nije ni nadležno za vođenje postupka.
- da u cjelosti osporava navode Podnositelja zahtjeva da je poduzela bilo koju radnju koja ima za cilj diskriminaciju poslovnih partnera sa ciljem obezbjeđivanja konkurentne prednosti za bilo koga, odnosno uvjetovanja prihvatanja dodatnih obveza koje nisu u svezi s predmetom ugovora niti je nametala nelojalne cijene ili druge uvjete kojima se ograničava konkurencija;
- da izravno ne sudjeluje u prometu piva na teritoriju Bosne i Hercegovine već su izravni sudionici na tom tržištu bili isključivo njegovi kupci (distributeri) koji su proizvode

kupovali i preuzimali u Republici Srbiji, u Apatinu (prema ugovornoj klauzuli fco. fabrika prodavca), i iste prodavali na teritoriju Bosne i Hercegovine;

- da, iako gospodarski subjekt Apatinska pivara u 2012. godini nije potpisao kupoprodajni ugovor sa Podnosiocem zahtjeva, proizvodi gospodarskog subjekta Apatinska pivara se distribuiraju preko drugih distributera i nalaze se na tržištu Bosne i Hercegovine;
- da je mjerodavno tržište proizvoda distribucija piva dok je mjerodavno zemljopisno tržište teritorij Bosne i Hercegovine gdje su uvjeti konkurencije, administrativne barijere, dostupnost distributivne mreže i maloprodajnih objekata, te troškovi poslovanja (PDV i druge naknade) jednaki za sve sudionike na tržištu;
- da proizvodi gospodarskog subjekta Apatinska pivara, odnosno svi proizvodi iz grupacije Starbev, imaju manje od (..) % udjela na mjerodavnom tržištu piva u Bosni i Hercegovini, i da tržište proizvodnje i prodaje piva u Bosni i Hercegovini nije koncentrirano s obzirom na uvjete konkurencije kao i iskazanu dinamičnost predmetnog tržišta, budući da je prisutno sedam sudionika od kojih četiri sudionika sa oko 15,0% tržišnog udjela, te da su prisutne i manje pivare kao što su gospodarski subjekt Pivara Tuzla d.d. Maršala Tita 163., 75000 Tuzla i gospodarski subjekt Banjalučka pivara a.d. Slatinska 8, 78000 Banja Luka;
- da svi kupci iz Bosne i Hercegovine kao i iz drugih zemalja imaju ugovore isključivo zaključene na određeno vrijeme i za period do godinu dana, a koji stupaju na snagu danom dostavljanja ugovorenog sredstva obezbjeđenja (garancije banke);
- da je kumulativni količinski rabat - predviđen u članku 3. točka b) Kupoprodajnih ugovora (za period 2008. - 2010. godina) utvrđen sa polaznim temeljem prometa u prethodnoj poslovnoj godini kao i procjene ostvarenja prodaje u tekućoj godini za koju se zaključuje ugovor, a također gospodarski subjekt Apatinska pivara i kupci su se sporazumjeli da se na kraju obračunskog perioda vrši nivelacija odobrenog rabata u odnosu na stvarno ostvarene količine iz rabatne skale, te u svezi s tim gospodarski subjekt Apatinska pivara u kupoprodajnim ugovorima sa svim kupcima ima apsolutno jednaku rabatnu količinsku skalu te ostvarenje istog rabata na kraju obračunskog perioda. Stoga, iako je polazni rabat ugovoren u kupoprodajnom ugovoru mogao biti različit u vrijeme ugovaranja, a s obzirom da se temeljio na prodaji iz prethodne godine, isti je jednako i nediskriminatorno primijenjen na sve kupce u ovisnosti od stvarno kupljenih količina u tekućoj godini, obračunato na kraju obračunskog perioda;
- da je rabat za rast prodaje - mjesečna odobrenja - predviđen u članku 3. točka c) Kupoprodajnog ugovora rabat koji se odobrava početkom mjeseca za prethodni mjesec i predstavlja podsticaj kupcu da poduzme sve poslovne napore na mjesečnoj razini kako bi ostvario ugovoreni mjesečni promet;
- da se kupcima mjesečni ciljevi određuju u apsolutnoj količini (u HI) na temelju potencijala tržišta i formata poslovnog partnera, dok se uvijek u procentualno jednakom iznosu odobrava rabat za svakog kupca, odnosno u članku 6. Kupoprodajnog ugovora je utvrđena količina piva koje će gospodarski subjekt Apatinska pivara isporučiti kupcu tijekom godine, sukladno planu isporuke na mjesečnoj razini iz članka 7. Kupoprodajnog ugovora, na način da kupac koji je ostvario veći ciljani mjesečni promet od drugog kupca koji ostvari manji mjesečni ciljani promet obezbeđuje sebi jednaki dodatni rabat u procentualnom iznosu, koji će u apsolutnom novčanom iznosu vrijednosti biti različit;
- da se rabat za rast prodaje - kvartalno odobrenje - odobrava u slučaju ispunjenja ciljane prodaje na mjesečnoj razini tri meseca uzastopno, te se da ovaj rabat uvijek odobrava u istom procentualnom iznosu svim kupcima, dok je vrijednost u apsolutnom iznosu ovisna od obima prometa odnosno kvartalnog ciljane prodaje;

- da se, u smislu navoda Podnositelja zahtjeva, da je pristup prema njemu bio diskriminatoran, gospodarski subjekt Apatinska pivara protivi ovakvom shvatanju budući da su rabati na količinu, koji su objektivni i transparentni i dostupni svima pod jednakim uvjetima (u ovisnosti od kupljene količine), u odnosu na ugovorene ciljeve, apsolutno dozvoljeni komercijalni poduhvat čak i za vladajućeg sudionika na tržištu;
- da osporava navode Podnositelja zahtjeva da su mu u 2008. godini obustavljeni odobreni rabati sukladno ugovoru, radi nepostupanja po zahtjevu za poštovanje minimalne preporučene cijene;
- da u članku 5. Kupoprodajni ugovor izričito navodi da kupac samostalno formira svoje cijene prema trećim osobama i da se ugovor ni na koji način i ni pod kojima uvjetima neće smatrati mješanjem Prodavca (gospodarski subjekt Apatinska pivara) u poslovnu politiku kupca niti nametanjem ili ograničavanjem uvjeta pod kojima Kupac prodaje robu.
- Navedena odredba Kupoprodajnog ugovora je navedena i u članku 2. Aneksa 2 gdje se navodi da kupac samostalno formira svoje cijene prema trećim osobama i da se ugovor ni na koji način i ni pod kojima uvjetima neće smatrati mješanjem Prodavca u poslovnu politiku Kupca;
- da je odsustvo poslovnog interesa za sklapanje Kupoprodajnog ugovora za 2012. godinu sa Podnositeljem zahtjeva, a sa ciljem izbjegavanja daljnjeg komercijalnog rizika, prvenstveno temeljeno na činjenici da gospodarski subjekt Dejan komerc iz godine u godinu ostvaruje sve lošije poslovne rezultate, te ističe da parnični postupak po zahtjevu za naknadu štete pred nadležnim sudom u Somboru sa ovom odlukom nije imao nikakve veze;
- da potrošači na tržištu piva na teritoriju Bosne i Hercegovine neće imati negativne učinke ako jedan od kupaca (distributera) proizvoda gospodarskog subjekta Apatinska pivara ne bude poslovao, jer postoji značajna konkurencija na tržištu distribucije.

Sukladno mjerodavnim odredbama Zakona, Konkurencijsko vijeće je dana 8.2.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-13-II/11 dostavilo Zaključak Podnositelju zahtjeva.

Podnositelj zahtjeva je dana 17.2.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-15-II/11 dostavio Konkurencijskom vijeću Zahtjev za proširenje zahtjeva za pokretanjem postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev I), u kojem proširuje postupak na utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma, iz članka 4. stavak (1) točka a), d) i e) Zakona, i u bitnom navodi:

- da se odredbe članka 3. Aneksa 2 Kupoprodajnog ugovora za period 2008. - 2011. godina, kojim se propisuje da Prodavac (gospodarski subjekt Apatinska pivara) zadržava pravo da uskrati rabate Kupcu za nepoštivanje minimalno preporučenih cijena, kao i da raskine predmetni Aneks 2. Kupoprodajnog ugovora, te smatra da iste treba proglasiti ništavnim jer za posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije;
- da je gospodarski subjekt Apatinska pivara Podnositelju zahtjeva putem mjesečnog odobrenja uskratio rabate koje je bio dužan, a nije odobrio jer je člankom 2., st. 2. i 3. Aneksa 2. Kupoprodajnog ugovora, propisano da kupcu može obustaviti rabat zbog nepoštivanja minimalno preporučenih cijena, što predstavlja kršenja odredbi iz članka 4. stavak (1) točka a) Zakona;
- da je Aneksom 1 (propisani različiti uvjeti plaćanja) i Aneksom 2 Kupoprodajnog ugovora gospodarski subjekt Apatinska pivara propisao nejednake rabate na fakturi (uvjeti za kumulativni količinski rabat) i uvjete za rabate – mjesečna odobrenja (uvjeti za mjesečna odobrenja i kvartalni rabat) čime je propisao nejednake uvjete za različite sudionike na tržištu Bosne i Hercegovine, te da navedeno djelovanje predstavlja kršenje odredbi iz članka 4. stavak (1) točka d) Zakona;

- da je gospodarski subjekt Apatinska pivara tražio od Podnositelja zahtjeva povlačenje tužbe pred Privrednim sudom u Somboru protiv gospodarskog subjekta Apatinska pivara, da bi zaključio Kupoprodajni ugovor za 2012. godinu, te da navedeno postupanje predstavlja kršenje odredbi iz članka 4. stavak (1) točka e) Zakona.

Slijedom navedenog, Podnositelj zahtjeva je predložio da se proglase ništavnim odredbe Aneksa 2 Kupoprodajnih ugovora, za period 2008. - 2011. godina, kojim se propisuju nejednaki uvjeti za odobravanje kumulativnog količinskog rabata i rabat na rast prodaje – mjesečna i kvartalna odobrenja rabata iz Aneksa 2, članak 3. Kupoprodajnih ugovora za isti period, da se obveže gospodarski subjekt Apatinska pivara da odobri jednake rabate /uvjete za sve kupce na istom tržištu i da se obveže na potpisivanje Kupoprodajnog ugovora za 2012. godinu sa Podnositeljem zahtjeva pod istim uvjetima kao i sa ostalim kupcima u Bosni i Hercegovini.

S tim u svezi je Konkurencijsko vijeće dana 14.3.2012. godine donijelo Zaključak o proširenju Zaključka, broj: 02-26-2-028-29-II/11 (u daljnjem tekstu: Zaključak I) radi utvrđivanja zabranjenog sporazuma, iz članka 4. stavak (1) točke a), d) i e) Zakona.

Sukadno članku 33. stavak (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće je dana 15.3.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-30-II/11, dostavilo Zaključak I i Zahtjev I gospodarskom subjektu Apatinska pivara na odgovor i zatražilo dodatnu dokumentaciju i podatke.

Konkurencijsko vijeće je dana 15.3.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-31-II/11, podnositelju zahtjeva dostavilo Zaključak I.

Podnositelj zahtjeva je dana 23.3.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-32-II/11 dostavio dodatno izjašnjenje na Odgovor gospodarskog subjekta Apatinaka pivara na Zahtjev, u kome navodi, između ostalog, i slijedeće:

- da je gospodarski subjekt Apatinska pivara vladajući na tržištu Bosne i Hercegovine i da je tijekom 2008. godine prodao (..)HI piva, a da prodaja gospodarskog subjekta Apatinska pivara zajedno sa gospodarskim subjektom Zagrebačka pivovara d.d. Zagreb, Ilica 224., 1000 Zagreb, Republika Hrvatska, i gospodarskim subjektom Pivara Trebjesa d.d. Nikšića, Njegoševa 18., 81400 Nikšić, Republika Crna Gora, čiji je zajednički utemeljitelj (većinski vlasnik) gospodarski subjekt Starbev Netherlands, tijekom 2008. godine iznosila oko (..)HI, dok je prodaja i proizvodnja gospodarskog subjekta Banjalučka pivara d.d. Banja Luka a.d. Slatinska 8, 78000 Banja Luka *ispod* (..)HI, odnosno 3-4 puta manja u 2008. godini u odnosu na gospodarski subjekt Apatinska pivara;
- da je u periodu 2008. - 2011. godina prodaja piva gospodarskog subjekta Apatinska pivara na tržištu Bosne i Hercegovine bila 2-3 puta veća od prodaje najbližeg konkurenta gospodarskog subjekta Sarajevska pivara d.d. Franjevačka 15, 71000 Sarajevo i gospodarskog subjekta Banjalučka pivara a.d. Banja Luka a.d. Slatinska 8, 78000 Banja Luka;
- da je gospodarski subjekt Apatinska pivara za kupce /distributere u Bosni i Hercegovini u Aneksu 2 članku 3. točka b) Kupoprodajnog ugovora propisao različite uvjete za ostvarivanje kumulativnog količinskog rabata - propisujući različite rabate na početku godine i retroaktivno na temelju prodaje iz 2007. godine;
- da je gospodarski subjekt Apatinska pivara priznao da je propisivao različite uvjete za distributere u Bosni i Hercegovini za ostvarivanje uvjeta za odobravanje rabata na rast prodaje - mjesečna i kvartalna odobrenja;
- da je gospodarski subjekt Apatinska pivara na temelju članka 2. stavak 3. Aneksa 2. kupoprodajnih ugovora za period 2008. – 2011. godina propisao da može obustaviti rabat

zbog nepoštovanja cijena, te je primjenom ove odredbe obustavio rabat gospodarskom subjektu Dejan komerc;

- da je netočan navod gospodarskog subjekta Apatinska pivara da odbijanjem poslovanja u 2012. godini sa Podnositeljem zahtjeva izbjegava komercijalni rizik, jer je Aneksom 1. Kupoprodajnog ugovora predviđeno da kupac obezbijedi bankarsku garanciju, prije stupanja na snagu istoga, i koja je naplativa na prvi poziv bez prava protesta;
- da je netočan navod gospodarskog subjekta Apatinska pivara da je Podnositelj zahtjeva ucjenjivao gospodarski subjekt Apatinska pivara i da je to razlog nepotpisivanja Ugovora za 2012. godinu;
- da je netočan navod gospodarskog subjekta Apatinska pivara da je potpisao ugovore sa kupcima - gospodarskim subjektom MV Đorđe d.o.o Trn Laktaši, gospodarskim subjektom Max Sandra d.o.o. Donji Žabar i gospodarskim subjektom Janjoš d.o.o. Prijedor jer ovi kupci više ne posluju.

Gospodarski subjekt Apatinska pivara je dana 5.4.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-33-II/11, dostavio odgovor na Zahtjev I i Zaključak I i traženu dokumentaciju i podatke navodeći sljedeće:

- da je gospodarski subjekt Apatinska pivara plasirao na tržište Bosne i Hercegovine u 2008. godini maksimalno (..)HI, u 2009. godini maksimalno (..)HI, u 2010. godini maksimalno (..)HI i u 2011. godini maksimalno (..)HI;
- da je prema procjeni tržišni udjel gospodarskog subjekta Apatinska pivara u Bosni i Hercegovini u ukupnom obimu prometa piva oko (..) % u 2008. godini, oko (..) % u 2009. godini, oko (..) % u 2010. godini i oko (..) % u 2011. godini;
- da se u članku 5. Kupoprodajnog ugovora i članku 2. Aneksa 2 navodi «...*kupac, prilikom formiranja svojih cijena je obvezan da u obzir uzme uvjete prodaje Prodavca i da svoje prodajne cijene održava na razini ne nižoj od prodajnih cijena prodavca...*» što znači da predmetna odredba ni na koji način ne umanjuje ili drugačije ograničava slobodu kupca da na tržištu posluje slobodno i sukladno svojoj poslovnoj politici. Dakle, gospodarski subjekt Apatinska pivara, nema nikakvog ograničenja u primjeni bilo koje cijene u daljoj prodaji od strane kupca, da gospodarski subjekt Apatinska pivara također nema utvrđenu čak ni politiku izravne preporuke cijene u određenom iznosu, a pogotovo nema utvrđivanja cijene u fiksnoj i/ili minimalnoj razini, u tom smislu se navodi «*uzimanje u obzir uvjeta prodaje Prodavca*» predstavlja podršku poslovanju kupaca u formi primanja "k' znanju", a nikako i kao ograničavajući element u poslovanju kupca, kao i da ne postoji slučaj u kojem je predmetna odredba predstavljala temelj za raskid bilo kojeg ugovora;
- da druga navedena obveza kupca «*da svoje cijene održava na razini ne nižoj od prodajnih cijena prodavca*» znači da kupac proizvoda gospodarskog subjekta Apatinska pivara ne može iste prodavati ispod svoje nabavne cijene, odnosno cijene iskazane na fakturi, u duljem vremenskom razdoblju. Na ovaj način gospodarski subjekt Apatinska pivara isključivo zadržava pravo da u slučajevima u kojima pojedini kupci posluju ispod svojih fiksnih i operativnih troškova u duljem vremenskom razdoblju, a sa ciljem isključivanja efikasnih konkurenata - distributera, zatraži poštovanje zakona na snazi u Bosni i Hercegovini, a sa ciljem sprječavanja takvih špekulativnih radnji koje mogu proizvesti dugoročne štetne posljedice na strukturu predmetnog tržišta, te predmetna odredba nema za cilj ni efekat ograničavanje kupaca da samostalno utvrđuju cijenu u daljoj prodaji, već isključivo ima za cilj povećanje *intra-brand* konkurencije između kupaca gospodarskog subjekta Apatinska pivara, a na fer tržišnim temeljima. Ova odredba također u izvesnoj mjeri onemogućava financijski jače distributere da netržišnim postupanjem i primjenom cijene u daljnjoj prodaji i ispod svoje nabavne cijene istisnu jednako efikasne konkurente sa

relevantnog tržišta, te da predmetna odredba iako je formalno pravno dio ugovora nikada nije bila korištena u bilo koje svrhe, a naročito ne kao temelj za raskid ugovora sa bilo kojim kupcem.

Konkurencijsko vijeće je zatražilo dodatne podatke od gospodarskog subjekta Dejan komerc dana 11.5.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-40-II/11, koji je dostavio dana 24.5.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-42-II/11.

Nakon provedene usmene rasprave Konkurencijsko vijeće je procijenilo da će za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza biti neophodno prikupiti dodatne podatke i izvršiti analize, odnosno imajući u vidu i činjenicu da se u predmetnom slučaju radi o osjetljivim tržištima, Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja, dana 6.6.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-46-II/11.

Podnositelj zahtjeva je dana 7.6.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-48-II/11 dostavio dodatnu dopunu dokumentacije, a dana 20.6.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-53-II/11 je zatražio uvid u spis, u smislu članka 37. Zakona, koji je Konkurencijsko vijeće odobrilo, u smislu članka 37. stavak (3) Zakona te je Podnositelj zahtjeva izvršio uvid u spis predmeta dana 2.7.2012. godine.

Podnositelj zahtjeva je dana 21.6.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-54-II/11 uputio zahtjev za donošenjem privremene mjere, te dostavio dodatnu dokumentaciju dana 1.8.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-66-II/11.

Podnositelj zahtjeva je dana 1.8.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-66-II/11 dostavio dokumentaciju (kupoprodajne ugovore gospodarskog subjekta Maks Sandra d.o.o. Donji Žabra za period 2008. -2010) navodeći da isti potvrđuju da gospodarski subjekt Apatinska pivara ima nejednake uvjete za kupce u Bosni i Hercegovini.

Gospodarski subjekt Apatinska pivara je u smislu članka 37. Zakona , dana 15.8. 2012. godine podneskom broj: 26-2-028-121-II/11, dostavio zahtjev za uvidom u spis predmeta, koji je Konkurencijsko vijeće odobrilo, u smislu članka 37. stavak (3) Zakona dana 16.8.2012. godine aktom broj: 26-2-028-125-II/11 (uvid u spis je obavljen dana 16.8.2012. godine –zabilješke broj: 26-2-028-126-II/11).

4. Usmena rasprava

S obzirom da se u konkrentnom slučaju radilo o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 39. Zakona, zakazalo usmenu raspravu na kojoj su se zastupnici stranaka izjasnili o činjenicama i okolnostima na kojima se temelji Zahtjev i Zahtjev I.

Na usmenoj raspravi održanoj dana 24.5.2012. godine u Konkurencijskom vijeću bili su prisutni zakonski zastupnici / opunomoćenici stranaka u postupku, koji su se izjasnili da ostaju kod prethodno danih iskaza (zapisnik broj: 02-26-2-028-41-II/11).

Na usmenoj raspravi strankama je ostavljen dodatni rok za izjašnjavanje na dokaze na koje je izvršen uvid tokom rasprave. S tim u svezi dostavljena je dopuna dokumentacije od Podnositelja zahtjeva dana 25.5.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-43-II/11 i dana 1.6.2012. godine podneskom broj 02-26-2-028-44-II/11, kao i od gospodarskog subjekta Apatinska pivara dana 4.6.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-45-II/11.

Budući da je tijekom postupka dostavljena dodatna dokumentacija stranaka u postupku, Konkurencijsko vijeće u cilju izjašnjenja stranaka o postupku, zakazalo drugu/dodatnu usmenu raspravu dana 9.8.2012. godine.

Druga usmena rasprava zakazana za dan 9.8.2012. godine je odgođena, na zahtjev punomoćenika gospodarskog subjekta Apatinska pivara (podnesak broj: 02-26-2-028-110-II/11, sukladno članku 39. stavak (4) Zakona, te je Konkurencijsko vijeće sukladno članku 39. stavak (4) Zakona, istu odgodilo za dan 15.8.2012. godine.

Podnositelj zahtjeva je dostavio pisano izjašnjenje za drugu usmenu raspravu dana 15.8.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-113-II/11, u kome je naveo da je gospodarski subjekt Apatinska pivara zloupotrijebio vladajući položaj na mjerodavnom tržištu navodeći ranije iznesene stavove.

Na usmenoj raspravi održanoj dana 15.8.2012. godine u Konkurencijskom vijeću bile su prisutne sve stranke u postupku. Stranke su se izjasnile da ostaju kod ranije danih iskaza.

Sukladno zaključku sa usmene rasprave, Podnositelj zahtjeva je dostavio traženu dokumentaciju, dana 21.8.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-134-II/11.

5. Prikupljanje podataka od trećih lica

Tijekom postupka radi utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica, u smislu članka 35. stavak (1) točke a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela /institucija /gospodarskih subjekta koje nisu stranke u postupku.

Slijedom navedenoga, Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke i dokumentaciju o proizvodnji /potrošnji /uvozu piva u Bosnu i Hercegovinu, godišnji ostvareni prihodi itd:

- od Uprave za indirektno oporezivanje BiH dana 29.12.2011. godine aktom broj: 02-26-2-028-3-II, dana 24.2.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-16-II/11 (dodatni zahtjev je upućen aktom broj: 02-26-2-028-35-II/11 dana 4.5.2012. godine), koja je dostavila odgovor dana 25.1.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-8-II/11, dana 12.3.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-26-II/11, dana 11.5.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-39-II/11;
- od Udruženja pivara BiH dana 29.12.2011. godine aktom broj: 02-26-2-028-2-II/11 i dana 24.2.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-18-II/11;
- od Vanjskotrgovinske komore BiH dana 24. 2.2012. godine aktom broj 02-26-2-028-17-II/11, koja je podneskom dostavila odgovor broj: 02-26-2-028-34-II/11 dana 18.3.2012. godine;
- od Federalnog zavoda za statistiku dana 24.2.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-19-II/11, koj je dostavio odgovor dana 7.3.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-25-II/11;
- od Agencije za statistiku BiH dana 24.2.2012. godine aktom broj 02-26-2-028-20-II/11, koja je dostavila odgovor podneskom broj: 02-26-2-028-27-II/11 dana 13.3.2012. godine;
- od Republičkog zavoda za statistiku RS dana 24.2.2012. godine aktom broj 02-26-2-028-21-II/11 (dodatni zahtjev je upućen dana 6.3.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-24-II/11), dana 10.8.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-106-II/11, koja je dostavila odgovor dana 5.3.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-22-II/11 dana 14.3.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-29-II/11 i dana 14.8.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-112-II/11 i dana 17.8.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-122-II/11;

- od Agencije za posredničke i financijske usluge dana 13.6.2012. godine aktom broj 02-26-2-028-49-II/11, koja je dostavila odgovor dana 18.6.2012. godine podneskom broj 02-26-2-028-52-II/11;
- od Agencije za pružanje financijskih, informatičkih i posredničkih usluga d.d. Mostar dana 4.7.2012. godine, aktom broj: 02-26-2-028-60-II/11 dana 13.7.2012. godine koja je dostavila odgovor dana 19.7.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-61-II/11
- od Agencije za financijske i posredničke usluge dana 4.7.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-57-II/11, koja je dostavila odgovor dana 11.7.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-59-II/11 i dana 19.7.2012. godine;
- od gospodarskog subjekta Lasta Company d.o.o. Prijedor, dana 13.6.2012. godine aktom broj: 02-26-2-028-50-II/11;
- od gospodarskog subjekta Jeftović Company d.o.o. Bileća, dana 13.6.2012. godine aktom broj:02-26-2-028-51-II/11, koji je dostavio odgovor dana 6.8.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-94-II/11;
- dana 6.8.2012. godine upućeni su zahtjevi za podacima kupcima (distributerima) proizvoda gospodarskog subjekta Apatinska pivara na teritoriju Bosne i Hercegovine:
  - gospodarski subjekt Felix-trade d.o.o. Novi Grad u odgovoru, od dana 10.8.2012. godine broj: 02-26-2-028-108-II/11, je naveo da Plan prodaje utvrđuje zajedno sa gospodarskim subjektom Apatinskom pivarom, te da isti ne utječe niti preporučuje formiranje cijena;
  - gospodarski subjekt Donex d.o.o. Brčko u odgovoru, od dana 13.8.2012. godine broj: 02-26-2-028-110-II/11, je naveo da Plan prodaje određuje gospodarski subjekt Apatinska pivara, te da isti ne određuje niti dostavlja listu preporučenih cijena;
  - gospodarski subjekt Bolero d.o.o. Doboj u odgovoru, od dana 15.8.2012. godine broj: 02-26-2-028-115-II/11, je naveo da Plan prodaje određuje u dogovoru sa gospodarskim subjektom Apatinska pivara, a da isti do sada nije uvjetovao niti dostavljao listu preporučenih cijena;
  - gospodarski subjekt Nikolić d.o.o. Teslić u odgovoru, od dana 15.08.2012 godine broj: 02-26-2-028-116-II/11, je naveo da Plan prodaje određuje gospodarski subjekt Apatinska pivara, a da isti određuju cijene samostalno neovisno od dobavljača;
  - gospodarski subjekt Kometa d.o.o. Pale u odgovoru, od dana 15.8.2012. godine broj: 02-26-2-028-117-II/11, je naveo da Plan prodaje određuje u dogovoru sa gospodarskim subjektom Apatinskom pivarom, a da isti ne određuje i ne preporučuje prodajne cijene;
  - gospodarski subjekt Maks Sandra d.o.o. Donji Žabar u odgovoru, od dana 16.8.2012. godine broj 02-26-2-028-123-II/11, je naveo da je Plan prodaje isključivo određivao gospodarski subjekt Apatinska pivara, te da je isti određivao prodajne cijene, a da je zbog nepoštivanja istih obustavio rabate distributerima u 2008. godini;
  - gospodarski subjekt Kriška d.o.o. Bjeljina u odgovoru, od dana 16.8.2012. godine broj: 02-26-2-028-124-II/11, je naveo da Plan prodaje određuje zajedno sa gospodarskim subjektom Apatinskom pivarom, te da isti ne određuje listu preporučenih cijena kojih se treba pridržavati prilikom prodaje piva;

- gospodarski subjekt Jeftović company d.o.o. Bileća u odgovoru, od dana 17.08.2012. godine broj: 02-26-2-028-130-II/11, je naveo da Plan prodaje određuje gospodarski subjekt Apatinska pivara, te da isti dostavlja listu preporučenih cijena ali da te cijene nisu obvezujuće za poslovanje;
  - gospodarski subjekt Granini d.o.o. Modriča u odgovoru, od dana 17.8.2012. godine broj: 02-26-2-028-131-II/11, je naveo da Plan prodaje po dogovoru određuje distributer te da Apatinska pivara ne određuje i ne dostavlja listu preporučenih cijena niti određuje po kojim će se cijenama pivo prodavati;
  - gospodarski subjekt Zmija komerc d.o.o. Kozarska Dubica u odgovoru, od dana 17.8.2012. godine broj: 02-26-2-028-132-II/11, je naveo da Plan prodaje određuje gospodarski subjekt Apatinska pivara uz dogovor sa distributerom, te da isti ne određuje cijene koje bi trebali uzeti u obzir prilikom prodaje;
  - gospodarski subjekt Etranger d.o.o. Svetog Save b.b. Zvornik u odgovoru, od dana 21.8.2012. godine broj: 02-26-2-028-133-II/11, je naveo da Plan prodaje određuje u dogovoru sa gospodarskim subjektom Apatinska pivara, te da isti ne određuje preporučene cijene prilikom prodaje.
- dana 9.8.2012. godine - gospodarskom subjektu Merkator d.o.o. Sarajevo aktom broj: 02-26-2-028-101-II/11 (dostavio odgovor dana 15.8.2012. godine podneskom broj: 26-2-028-118-II/11), gospodarskom subjektu Drvopromet d.o.o. Sarajevo aktom broj: 02-26-2-028-98-II/11, gospodarskom subjektu Amko Komerc d.o.o. Sarajevo aktom broj: 02-26-2-028-99-II/11 (dostavio odgovor dana 14.8.2012. godine podneskom broj: 26-2-028-111-II/11, gospodarskom subjektu Interex d.o.o. Sarajevo aktom broj: 02-26-2-028-100-II/11, gospodarskom subjektu Tempo-Istočno Sarajevo aktom broj: 02-26-2-028-103-II/11, gospodarskom subjektu Konzum d.o.o. Sarajevo aktom broj: 02-26-2-028-102-II/11 (dostavio odgovor dana 15.8.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-114-II/11);
- dana 17.8.2012. godine gospodarskom subjektu Pivara Trebjesa a.d. Nikšić, aktom broj: 26-2-028-128-II/11 gospodarskom subjektu Zagrebačka pivovara d.d. Zagreb aktom broj: 26-2-028-129-II/11.

Konkurencijsko vijeće je dana 2.8.2011. godine izvršilo i neposredan uvid u prostorije i poslovnu dokumentaciju gospodarskog subjekta Kriška d.o.o. Bijeljina, distributera gospodarskog subjekta Apatinska pivara (zahtjev za uvid od dana 31.7.2012. godine podnesak broj: 02-26-2-028-67-II/11), na temelju čega je sačinjena i službena zabilješka dana 3.8.2012. godine broj: 02-26-2-028-68-II/11.

6. Mjerodavno tržište

Sukladno članku 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta mjerodavno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti gospodarskih subjekta na određenom zemljopisnom području.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu posebno njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Kao mjerodavno tržište predmetnog postupka utvrđeno je tržište prodaje i distribucije piva na veliko.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno zemljopisno tržište obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojoj gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Mjerodavno zemljopisno tržište je tržište Bosne i Hercegovine s obzirom da gospodarski subjekti odnosno distributeri proizvoda gospodarskog subjekta Apatinske pivare djeluju na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

7. Analiza mjerodavnog tržišta

Prema prikupljenim podacima Republičkog zavoda za statistiku RS i Federalnog zavoda za statistiku kao i podataka dostavljenih od strane Agencije za statistiku BiH, Vanjskotrgovinske komore BiH i Uprave za neizravno oporezivanje BiH proizilazi da je u periodu 2008.-2011. godine ukupan uvoz piva na tržište Bosne i Hercegovine bio veći od ukupno proizvedene količine piva od strane bosanskohercegovačkih pivovara.

Ukupna količina piva na tržištu Bosne i Hercegovine u periodu 2008.-2011. kako slijedi:

Tablica 1.

God.	Ukupni uvoz (I)	Ukupna proizvodnja (I)	UKUPNO (I)	Tržišni udjeli u %	
	A	B	A+B	Uvoz	proizvodnja
2008.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
2009.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
2010.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
2011	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Vanjskotrgovinska komora BiH i Uprava za neizravno oporezivanje

U ukupnoj količini uvezenog piva u posmatranom periodu, a prema podacima dostavljenim od strane Uprave za neizravno oporezivanje BiH, Apatinska pivara, odnosno gospodarski subjekt Starbev Netherlands, učestvovao je sa približno (..) % uvezene količine.

Tablica 2.

Ukupni uvoz 2008-2011 (I)	Starbev			Ukupna uvezena količina piva grupacije Starbev u BiH (I)	Tržišni udjeli u % ukupnom uvozu u BiH	
	Apatinska pivara	Zagrebačka pivara	Pivovara Trebjesa		Apatinske pivare	Starbev Netherlands
(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje

Na temelju podataka o ukupno plasiranoj količini piva na tržištu Bosne i Hercegovine kao i podacima o uvezenoj količini piva na tržištu Bosne i Hercegovine od strane gospodarskog subjekta Apatinska pivara, odnosno grupacije Starbev Netherlands proizilaze podaci o ukupnom tržišnom udjelu gospodarskog subjekta Apatinska pivara, odnosno grupacije Starbev Netherlands i njihovih glavnih konkurenata na tržištu proizvodnje i uvoza piva u razdoblju 2008.-2011. na tržištu Bosne i Hercegovine kako slijedi:

Tablica 3.

Gospodarski subjekt	2008. godina	
	Količina piva (I)	Tržišni udjel (%)
Starbev Netherlands	(..)	(..)
- Apatinska pivara	(..)	(..)

- Zagrebačka pivara i Trebjesa Nikšić		
Sarajevska pivara	(..)	(..)
Banja lučka pivara	(..)	(..)
Karlovačka pivovara	(..)	(..)
CARLSBERG Srbija d.o.o.	(..)	(..)
Tuzlanska pivara	(..)	(..)
Bihačka pivara	(..)	(..)
CARLSBERG Hrvatska	(..)	(..)
Ostali	(..)	(..)
UKUPNO	(..)	100,00

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH i Vanjskotrgovinska komora BiH

Tablica 4.

Gospodarski subjekt	2009. godina	
	Količina piva (l)	Tržišni udjel (%)
Starbev Netherlands	(..)	(..)
- Apatinska pivara	(..)	(..)
- Zagrebačka pivara i Trebjesa Nikšić		
Sarajevska pivara	(..)	(..)
Banja lučka pivara	(..)	(..)
Karlovačka pivovara	(..)	(..)
CARLSBERG Srbija d.o.o.	(..)	(..)
Tuzlanska pivara	(..)	(..)
CARLSBERG Hrvatska	(..)	(..)
Bihačka pivara	(..)	(..)
Ostali	(..)	(..)
UKUPNO	(..)	100,00

Izvor: Uprava za neizravno oporezivanje BiH i Spoljnotrgovinska komora BiH

Tablica 5.

Gospodarski subjekt	2010. godina	
	Količina piva (l)	Tržišni udjel (%)
Starbev Netherlands	(..)	(..)
- Apatinska pivara	(..)	(..)
- Zagrebačka pivara i Trebjesa Nikšić		
Sarajevska pivara	(..)	(..)
Heineken	(..)	(..)
Karlovačka pivovara	(..)	(..)
Banja lučka pivara	(..)	(..)
CARLSBERG Srbija d.o.o.	(..)	(..)
CARLSBERG Hrvatska	(..)	(..)
Tuzlanska pivara	(..)	(..)
Ostali	(..)	(..)
UKUPNO	(..)	100,00

Izvor: *Podaci se odnose na period I-X 2010; Uprava za neizravno oporezivanje BiH; Podnositelj zahtjeva

Tablica 6.

Gospodarski subjekt	2011. godina	
	Količina piva (l)	Tržišni udjel (%)
Starbev Netherlands	(..)	(..)
- Apatinska pivara	(..)	(..)
- Zagrebačka pivara i Trebjesa Nikšić		
Sarajevska pivara	(..)	(..)
Heineken	(..)	(..)
Karlovačka pivovara	(..)	(..)

Banjalučka pivara	(..)	(..)
CARLSBERG Srbija d.o.o.	(..)	(..)
CARLSBERG Hrvatska	(..)	(..)
Tuzlanska pivara	(..)	(..)
Ostali	(..)	(..)
UKUPNO	(..)	100,00

Izvor: *Podaci se odnose na period I-X 2011; Uprava za neizravno oporezivanje BiH; Podnositelj zahtjeva

Prema podacima iz Tablica 3. – Tablica 6. proizilazi da je prosječan tržišni udjel gospodarskog subjekta Apatinska pivara u periodu od 2008. – 2012. godine bio (..) % dok je istovremeno grupacija Starbev Netherlands na tržištu piva u Bosni i Hercegovini ostvarila (..) % udjela.

Podnositelj zahtjeva je na mjerodavnom tržištu, u periodu 2008. - 2011. godina, od gospodarskog subjekta Apatinska pivara nabavio piva u vrijednosti:

Tablica 7.

Godina	Ukupna vrijednost nabavljenog piva	
	EUR	KM
2008.	(..)	(..)
2009.	(..)	(..)
2010.	(..)	(..)
2011.	(..)	(..)

Izvor: podaci Podnositelja zahtjeva iskazani u EUR (1EUR=1,95583)

8. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja svih mjerodavnih činjenica i dokaza, kako stranaka u postupku, tako i drugih mjerodavnih gospodarskih subjekta, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo:

- da su neutemeljeni navodi Apatinske pivare da Konkurencijsko vijeće nije nadležno za vođenje postupka, jer članak 2. stavak 3. Zakona propisuje da se Zakon primjenjuje i na gospodarske subjekte sa sjedištem i prebivalištem u inostranstvu, ako njihovo djelovanje proizvodi značajan učinak na tržište Bosne i Hercegovine ili na značajnijem dijelu tržišta. Konkurencijsko vijeće je analizom mjerodavnog tržišta zaključilo da Apatinska pivara s obzirom na količinu uvezenih i plasiranih proizvoda Apatinske pivare na tržištu BiH proizvodi značajan učinak na mjerodavnom tržištu. Nadalje, uvidom u kupoprodajne ugovore između Apatinske pivare i distributera utvrđeno je da je u ugovorima navedeno da se proizvodi Apatinske pivare kupuju sa ciljem plasmana na tržištu Bosne i Hercegovine;
- da je gospodarski subjekt Apatinska pivara, u periodu 2008. – 2011. godina, plasirao svoje proizvode na tržište Bosne i Hercegovine putem kupaca (distributera) uglavnom registriranih u Republici Srpskoj (Tablice 9.-12.), zaključivanjem jednogodišnjih tipskih Kupoprodajnih ugovora;
- prema podacima nadležnih organa u Bosni i Hercegovini, gospodarski subjekt Apatinska pivara, odnosno Starbev, na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine, u 2008. godini je imao tržišni udjel od (..) % (Starbev - (..) %), u 2009. godini tržišni udjel od (..) % (StarBev - (..) %), u 2010. godini (..) % (StarBev - (..) %), a u 2011. godini (..) % (StarBev (..) %) (tablica 3.-6.);
- da se Kupoprodajni ugovori koje je Apatinska pivara zaključila sa Podnositeljem zahtjeva, imajući u vidu da se radi o ugovorima između gospodarskih subjekta koji ne djeluju na istoj razini distribucije, smatraju vertikalnim sporazumima / ugovorima (suradnja između proizvođača i distributera) prema odredbama Zakona i podzakonskim aktima (i propisima Europske komisije);

- da gospodarski subjekt Apatinska pivara ima zaključene Kupoprodajne ugovore sa kupcima (distributerima), koji vrše distribuciju njihovih proizvoda (piva) na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine i to u slijedećim količinama;

Tablica 8.

R.b.	Distributer	Količina za isporuku (HI) 2011.	Količina za isporuku (HI) 2010.	Količina za isporuku (HI) 2009.	Količina za isporuku (HI) 2008.	Ukupno (HI) 2008-2011.
1.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
2.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
3.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
4.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
5.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
6.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
7.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
8.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
9.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
10.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
11.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
12.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
13.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
14.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
15.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
16.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
17.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
18.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
19.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
20.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
21.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
22.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
23.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
24.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
25.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
26.	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)
	Ukupno	(..)	(..)	(..)	(..)	(..)

Izvor : ugovori dostavljeni od strane Apatinske pivare

- sastavni dio Kupoprodajnih ugovora, u razdoblju 2008. - 2010. godina, su Aneks 1 kojim su regulirani kreditni uvjeti (limiti) i rokovi odgođenog plaćanja koje prodavac odobrava kupcu i Aneks 2 kojim su regulirani uvjeti pod kojima prodavac odobrava rabate kupcu kao i vrstu i visinu rabata, kao godišnji / mjesečni planovi isporuke piva i to :

Podaci iz Aneksa 1 Kupoprodajnih ugovora zaključenih sa kupcima (distributerima) u Bosni i Hrcgovini navedeni za period 2008.- 2011. (Tablice 4. - 7.):

Tablica 9.

R.b.	Distributer – kupac (2008)	Broj i datum Kupoprodajnog ugovora	Iznos „kredit limita“ (EUR)*	Odloženi rok plaćanja (dani)	Ugovorene količine (HI)	Rabati %
						kumulativni količinski
1.	(..)	004 BiH-71/2008 21.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
2.	(..)	008 BiH-71/2008 24.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
3.	(..)	003 BiH-71/2008	(..)	(..)	(..)	(..)

		20.12.2007. god.				(..)
4.	(..)	009 BiH-71/2008 25.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
5.	(..)	023 BiH-71/2008 11.11.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
6.	(..)	002 BiH-71/2008 20.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
7.	(..)	007 BiH-71/2008 27.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
8.	(..)	005 BiH-71/2008 21.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
9.	(..)	010 BiH-71/2008 26.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
10.	(..)	001 BiH-71/2008 20.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
11.	(..)	011 BiH-71/2008 28.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
12.	(..)	021 BiH-71/2008 04.08.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
13.	(..)	006 BiH-71/2008 21.12.2007. god.	(..)	(..)	(..)	(..)

Izvor: podaci iz Kupoprodajnih ugovora;*iznos EUR po srednjem kursu Centralne banke BiH -1,95583

Tablica 10.

R.b.	Distributer – kupac (2009)	Broj i datum Kupoprodajnog ugovora	Iznos „kredit limita“ (EUR)*	Odloženi rok plaćanja (dani)	Ugovorene količine (Hh)	Rabati %
						kumulativni količinski
1.	(..)	016-71/2009 16.12.2009. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
2.	(..)	07-71/2009 18.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
3.	(..)	06-71/2009 18.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
4.	(..)	05-BiH 71/2009 16.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
5.	(..)	14-71/2009 23.12.2009. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
6.	(..)	08-71/2009 18.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
7.	(..)	12-71/2009 22.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
8.	(..)	04-71/2009 16.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
9.	(..)	10-71/2009 22.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
10.	(..)	11-71/2009 23.12.2008. g	(..)	(..)	(..)	(..)
11.	(..)	002-BiH71/2009 19.12.2009. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
12.	(..)	020-BiH71/2009 26.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
13.	(..)	15-71/2009 24.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)

14.	(..)	01-71/2009 16.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
15.	(..)	09-71/2009 16.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
16.	(..)	019-BiH71/2009 16.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
17.	(..)	13-71/2009 23.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
18.	(..)	03-71/2009 16.12.2008. god.	(..)	(..)	(..)	(..)

Izvor: podaci iz Kupoprodajnih ugovora;*iznos EUR po srednjem kursu Centralne banke BiH -1,95583

Tablica 11.

R.b.	Distributer – kupac (2010)	Broj i datum Kupoprodajnog ugovora	Iznos „kredit limita“ (EUR)*	Odloženi rok plaćanja (dani)	Ugovorene količine (Hl)	Rabati %
						kumulativni količinski
1.	(..)	05-71/2010 25.1.2010.	(..)	(..)	(..)	(..)
2.	(..)	06-71/2010 god. 30.1.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
3.	(..)	02-71/2010 26.1.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
4.	(..)	01-71/2010 25.1.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
5.	(..)	09-71/2010 28.1.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
6.	(..)	07-71/2010 25.1.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
7.	(..)	12-71/2010 27.1.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
8.	(..)	10-71/2010 9.2.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
9.	(..)	14-71/2010 7.2.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
10.	(..)	15-71/2010 27.1.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
11.	(..)	08-71/2010 5.2.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
12.	(..)	03-71/2010 26.1.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
13.	(..)	13-71/2010 2.2.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
14.	(..)	11-71/2010 9.2.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)
15.	(..)	04-71/2010 26.1.2010. god.	(..)	(..)	(..)	(..)

Izvor: podaci iz Kupoprodajnih ugovora;*iznos EUR po srednjem kursu Centralne banke BiH -1,95583

Tablica 12.

R.b.	Distributer – kupac (2011)	Broj i datum Kupoprodajnog ugovora	Iznos „kredit limita“ (EUR)*	Odloženi rok plaćanja (dani)	Ugovorene količine (Hl)	Rabati %** kumulativni količinski
1.	(..)	19-71/2011 5.5.2011. god.	(..)	(..)	(..)	

2.	(..)	01-71/2011 10.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
3.	(..)	02-71/2011 15.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
4.	(..)	20-71/2011 31.5.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
5.	(..)	18-71/2011 24.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
6.	(..)	03-71/2011 3.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
7.	(..)	04-71/2011 2.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
8.	(..)	15-71/2011 15.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
9.	(..)	05-71/2011 21.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
10.	(..)	14-71/2011 10.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
11.	(..)	06-71/2011 17.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
12.	(..)	07-71/2011 17.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
13.	(..)	08-71/2011 2.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
14.	(..)	13-71/2011 9.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
15.	(..)	09-71/2011 15.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
16.	(..)	10-71/2011 11.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
17.	(..)	11-71/2011 17.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
18.	(..)	16-71/2011 15.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
19.	(..)	19-71/2011 15.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	
20.	(..)	17-71/2011 17.2.2011. god.	(..)	(..)	(..)	

Izvor: podaci iz Kupoprodajnih ugovora;*iznos EUR po srednjem kursu Centralne banke BiH -1,95583;

** rabati za 2011. godinu se ne obračunavaju po rabatnoj skali

- Iz Anexa 2 kupoprodajnih ugovora proizilazi da je prodavac svim distributerima odobravao logistički rabat od (..) % (članak 3. pod a)), rabat na asortiman od (..) % (članak 3. pod b)) kumulativni količinski rabat po rabatnoj skali koja je sastavni dio Anexa 2 (članak 3. pod c)), rabat za rast prodaje od (..) % za ostvarenje (..) % mjesečnog cilja i dodatnih (..) % za ostvarenje (..) % od mjesečnog cilja (članak 3. pod d).
- prema Aneksu 2 kupoprodajnih ugovora za 2008., 2009. i 2010., svim distributerima je odobren rabat prema rabatnoj skali koja je sastavni dio Aneksa a prema količinama kupljenog piva.
- da kupoprodajni ugovori između Apatinske pivare i distributera u BiH za 2011. godinu su modificirani u odnosu na ugovore iz prethodnih godina u dijelu koji se odnosi na rabate na način da u ugovorima ne postoje rabatne skale;

- da gospodarski subjekt Apatinska pivara cijene proizvoda utvrđuje Odlukom o deviznom (u eurima) cjenovniku piva za tržište Republike Srpske i Federacije BiH (za razdoblje 2008.-2011. godina);
- da podaci o Planovima prodaje piva (Tablica 9. - 12.) pokazuju značajne razlike u količinama (čak do 10 puta), iako svi kupci (distributeri) djeluju na istom mjerodavnom tržištu i da to može bitno utjecati na odobravanje rabata vezano za realizaciju prodaje;
- da visina odobrenog rabata ovisi od ostvarenja mjesečnih planova koji predstavljaju sastavne dijelove ugovora, te da ne postoje jasni kriteriji za utvrđivanje visine mjesečnih planova kako za podnositelja zahtjeva tako ni za ostale distributere.
- da je u odgovorima nekih distributera navedeno da Plan prodaje određuje gospodarski subjekt Apatinska pivara (npr. Gospodarski subjekt Donex d.o.o. Brčko, gospodarski subjekt Nikolić d.o.o. Teslić, gospodarski subjekt Maks Sandra d.o.o. Donji Žabar, gospodarski subjekt Jeftović company d.o.o. Bileća);
- da zahtjev gospodarskog subjekta Dejan komerc za zaključivanje Kupoprodajnog ugovora za 2012. godine nije prihvaćen od gospodarskog subjekta Apatinska pivara i da Vladimir Kovačević, menadžer prodaje gospodarskog subjekta Apatinska pivara kao razlog navodi njegovu slabu likvidnost u duljem vremenskom razdoblju i loš kreditni rejting kao i rizik Apatinske pivare da nastavi suradnju sa Podnositelem zahtjeva; kao i dugovanje koje Podnositelj zahtjeva ima prema Apatinskoj pivari na ime ambalaže;
- da je gospodarski subjekt Dejan komerc prema podacima (Tablica 7.) jedan od najvećih kupaca (distributera) u Bosni i Hercegovini proizvoda proizvodnog subjekta Apatinska pivara, u razdoblju 2008. - 2011. godina;
- da je Ugovorom između Apatinske pivare i Podnositelja zahtjeva (Članak 12. Kupoprodajnog ugovora i Članak 2. Aneksa 1) predviđeno da se kupac (odnosno Podnositelj zahtjeva) obvezuje da na ime obezbjeđenja obveza po temelju ambalaže dostavi prodavcu, odnosno Apatinskoj pivari, bankarsku garanciju na prvi poziv, u visini vrijednosti zadužene ambalaže, u roku od tri dana od dana zaključenja ugovora. Članak 2 Aneksa 1, između ostalog, predviđa da se kupac obvezuje da, kao garanciju ispunjenja svojih obveza po temelju odobrenog odloženog plaćanja i kredit limita iz stavka jedan navedenog članka, kao i obveza u pogledu ambalaže iz članka 12.,13.,14. i 15. temeljnog ugovora, u roku od 30 dana od dana potpisivanja Aneksa 1 dostavi prodavcu bezuvjetnu bankarsku garanciju plativu na prvi poziv, na iznos kredit limita kupca iz stavka jedan navedenog članka;
- da se pod kvalitativnim selektivnim distribucijskim sustavom podrazumijeva selektivni distribucijski sustav u kojem prodavač određuje kriterije za izbor distributera koji su kvalitativni samo po prirodi, koje zahtjeva priroda proizvoda ili usluga koji su predmet sporazuma, koji su jedinstveno utvrđeni za sve distributere koji se žele priključiti sustavu distribucije, koji se ne primjenjuju na diskriminirajući način, te koji izravno ne ograničavaju broj distributera na mjerodavnom tržištu;

Konkurencijsko vijeće na temelju navedenog je utvrdilo da gospodarski subjekt Apatinska pivara nije utvrdio transparentne kriterije /sustave za način izbora kupca (dobavljača), te slijedom toga niti kriterije za prestanak suradnje sa kupcima i dobavljačima;

Prekidanje dugoročne poslovne suradnje od strane gospodarskog subjekta Apatinska pivara bez utvrđenih kriterija može imati određene posljedice i nesigurnost u poslovanju drugih kupaca (distributera), što može proizvesti negativne učinke na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini, kao i poslovanje gospodarskog subjekta Apatinska pivara;

Slijedom navedenog Konkurencijsko vijeće je zaključilo da gospodarski subjekt Apatinska pivara sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju odredbama Kupoprodajnih ugovora, primjenom različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima dovodeći iste u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju, iz članka 4. stavak (1) točka d) Zakona, i to:

- odredbom članka 2. stavak 1. Aneks 1 Kupoprodajnih ugovora za razdoblje 2008. - 2010. godina, utvrđeno je da kupci imaju različite rokove odgođenog plaćanja i da se kreću od 15 do 30 dana, te da analiza pokazuje nelogičnosti budući da pojedini dobavljači imaju dulje rokove, a manju ugovorenu količinu prodaje piva (npr. za 2009. godinu - gospodarski subjekt Audax d.o.o. Sarajevo i gospodarski subjekt Dejan komerc; za 2010. godinu - gospodarski subjekt Audax d.o.o. Sarajevo, gospodarski subjekt Duvan promet d.o.o. Banja Luka i gospodarski subjekt Dejan komerc; za 2011.) (Tablice 9. – 12.);
- Nakon eksplicitnog zahtjeva Konkurencijskog vijeća da Apatinska pivara dostavi objektivne kriterije koji su korišteni za određivanje valute i rokova plaćanja, isti su odgovorili da je valuta plaćanja finansijsko-knjigovodstveni dio poslovnog odnosa prodavca i kupca koji zavisi od mnogobrojnih parametara koji prije svega predstavljaju rizike za povjerioca. Stav Konkurencijskog vijeća je da navedeno ne predstavlja jasne, objektivne i transparentne kriterije za određivanje rokova i valute plaćanja a da su rokovi i valute plaćanja kategorije koje u značajnoj mjeri utječu na distributere i na njihov položaj na tržištu.
- duljina roka odgođenog plaćanja je jedan od bitnih uvjeta prodaje za kupce (dobavljače) te je gospodarski subjekt Apatinska pivara dužan utvrditi jasne i transparentne kriterije u svezi rokova odgođenog plaćanja, valute i ugovorenih količina za sve kupce (dobavljače), u cilju primjene istih uvjeta za iste transakcije.
- da se primjenjuju različiti uvjeti prema kupcima za identične transakcije potvrđuje i izjava Vladimira Kovačevića, menadžera prodaje u gospodarskom subjektu Apatinskoj pivari, od dana 18.2.2012. godine, u kojoj je navedeno da gospodarski subjekt Kriška d.o.o Bijeljina, kao najveći distributer i dugogodišnji poslovni partner, a gospodarski subjekt Duvan promet d.o.o. Banja Luka, zbog snabdjevanja velikih kupaca maloprodajnih objekata (hipermarketa i supermarketa), imaju valutu (..) dana, a svi ostali (..) ili (..) dana (dokaz: e-mail poruka od 18.2.2011. godine) (dokaz: izjava Vladimira Kovačevića, dostavljena Konkurencijskom vijeću);
- Apatinska pivara je tijekom postupka osporavala autentičnost elektronskih poruka ali je gospodin Vladimir Kovačević u izjavi dostavljenoj Konkurencijskom vijeću potvrdio vjerodostojnost elektronskih poruka objašnjavajući okolnosti pod kojima su iste nastale.
- Nakon eksplicitnog zahtjeva Konkurencijskog vijeća da Apatinska pivara dostavi pisane kriterije za određivanje planova, Apatinska pivara je dostavila odgovor u kojem kaže da se mjesečni planovi određuju na „osnovu potencijala tržišta i formata poslovnog partnera (kupca Apatinske pivare)“. Stav Konkurencijskog vijeća je da navedeno ne predstavlja jasne, objektivne i transparentne kriterije za određivanje planova. Sa obzirom da je od realizacije mjesečnih planova ovisilo odobravanje rabata za rast prodaje, stav Konkurencijskog vijeća je da je mjesečni plan kategorija koja u značajnoj mjeri utječe odnosno može utjecati na distributere i njihov položaj na tržištu.

Da gospodarski subjekt Apatinska pivara sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju odredbama Kupoprodajnih ugovora, koje se odnose na izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena, iz članka 4. stavak (1) točka a) Zakona, i to

- odredbom članka 5. Kupoprodajnog ugovora i odredbom članka 2. Aneksa 2 koja navodi «...da će kupac, prilikom formiranja svojih cijena biti obvezan da u obzir uzme uvjete prodaje Prodavca... i da svoje prodajne cijene (uključujući i prodajne cijene za kompenzaciju) održava na razini ne nižoj od prodajnih cijena Prodavca...», a u odredbi članka 2. Aneksa 2 se navodi «Ukoliko Kupac postupi suprotno odredbi stavka 2. ovog članka Prodavac zadržava pravo da uskrati rabate Kupcu, kao i da raskine predmetni Aneks 2.»
- prema propisima Europske komisije – *Zabranjeni su vertikalni ugovori koji za cilj imaju ograničavanje prava kupcu da slobodno određuje vlastite prodajne cijene proizvoda, ne isključuje mogućnost nametanja maksimalnih prodajnih cijena ili preporuke prodajne cijene pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama koje su rezultat izvršenog pritiska.*

Navedeno potvrđuje da je gospodarski subjekt Apatinska pivara nametanjem minimalnih cijena kupcima (dobavljačima), na razini svoje «prodajne cijene» te nametanjem obveze da prilikom formiranja svojih cijena u obzir moraju uzeti uvjete prodaje prodavca, ograničio kupcima (dobavljačima) u Bosni i Hercegovini slobodno tržišno poslovanje odnosno zabranio slobodno formiranje cijena na razini ispod prodajne cijene gospodarskog subjekta Apatinska pivara, uz prijetnju pritiska u smislu oduzimanja rabata i raskidanja Kupoprodajnog ugovora.

- da se ova odredba primjenjuje i sankcionira u praksi potvrdio je i Dragan Beronja komercijalni direktor gospodarskog subjekta Apatinska pivara za Bosnu i Hercegovinu, putem elektronske pošte dana 31.3.2008. godine, kojom je obavjestio Podnositelja zahtjeva da zbog „nepoštivanja poslovne politike prodavca (točnije aneks 2, članak 2. Kupoprodajnoj ugovora) Podnositelju zahtjeva neće biti odobren mjesečni rabat za mjesec ožujak te kvartalni rabat“, „i dalje vršimo kontrolu na terenu tako da zbog obostranog interesa molimo da poštujuete minimalne preporučene cijene,“ (dokaz: elektronska poruka od dana 31.3.2008. godine).

Iako su predstavnici Apatinske pivare tvrdili da elektronske poruke ne mogu biti dokazno sredstvo u postupku, stav Konkurencijskog vijeća je da elektronske poruke mogu i moraju biti dokazno sredstvo. Naime članak 150. stavak 2. Zakona o upravnom postupku propisuju da se kao dokazi mogu upotrijebiti sva sredstva podesna za utvrđivanje stvari i što odgovara pojedinom slučaju. U konkretnom slučaju elektronska poruka je podesno dokazno sredstvo koje je pokazalo koji je cilj predmetne odredbe u ugovoru.

Također, u odgovorima nekih distributera proizvoda gospodarskog subjekta Apatinske pivare u Bosni i Hercegovini je potvrđeno da se radi o određivanju minimalnih cijena od strane gospodarskog subjekta Apatinska pivara (npr. – gospodarski subjekt Nikolić d.o.o. Teslić, gospodarski subjekt Maks Sandra d.o.o. Donji Žabar - točka 5. Prikupljanje podataka od trećih osoba).

Nadalje, sa aspekta prava i politike tržišne konkurencije, preporučene cijene dobavljača dopuštene su isključivo pod uvjetom da nisu obvezujuće za kupce odnosno mogu služiti isključivo kao smjernice kupcu za određivanje prodajnih cijena. To znači da dobavljač, nakon što kupcu dostavi listu preporučenih cijena, više ne bi smio poduzimati nikakve dodatne radnje usmjerene prema kupcu koji za cilj imaju prihvatanje tih preporuka od strane kupca. U protivnom takvo ponašanje dobavljača ima karakteristike nedopuštenog utjecaja na slobodu odlučivanja kupca.

Nadalje, u članku 47. Smjernica Europske komisije za vertikalna ograničenja navedeno je kako se uz izravno nametanje prodajnih cijena, određivanje prodajne cijene može postići i

neizravnim sredstvima i to, inter alia, prijetnjama, zastrašivanjem, upozorenjem, obustavom isporuke ili raskidom ugovora.

Člankom 4. stavak (1) Zakona je utvrđeno da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja i prešutni dogovori gospodarskih subjekta, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekta koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na tržištu.

Nakon sagledavanja svih mjerodavnih činjenica i dokaza stranaka u postupku, pojedinačno i skupno, Konkurencijsko vijeće je nesporno utvrdilo da je gospodarski subjekt Apatinska pivara odredbama Kupoprodajnih ugovora, za razdoblje 2008.- 2010. godina, zaključio zabranjeni sporazum, iz članka 4. stavak (1) Zakona, točke;

- a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta;
- d) primjenu različitih uvjeta za istovjetne transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći iste u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;

Konkurencijsko vijeće smatra da gospodarski subjekt Apatinska pivara radi svog specifičnog i značajnog tržišnog udjela, ima posebnu odgovornost prema svim kupcima, te da ima i obvezu izraditi i primjenjivati preciznije kriterije za zaključivanje Kupoprodajnih ugovora, što uključuje i određivanje količina isporuke, rokova plaćanja i rabata, kao i kriterije o prestanku suradnje, u cilju transparentnog djelovanja i unapređenja poslovne suradnje sa kupcima, na korist krajnjim potrošačima u Bosni i Hercegovini.

Također, Konkurencijsko vijeće je analizom godišnjih planova i mjesečnih planova isporuka gospodarskog subjekta Apatinska pivara (utvrđenih u čl. 6. i 7.) ocijenilo da se ne primjenjuju jedinstveni kriteriji na temelju kojih bi se određivali Planovi isporuke za svakog distributera pojedinačno, što su potvrdili i distributeri proizvoda gospodarskog subjekta Apatinske pivare u Bosni i Hercegovini (točka 5. Prikupljanje podataka od trećih osoba).

Nadalje, u odredbi članka 6. Kupoprodajnog ugovora je navedeno «*Prodavac zadržava pravo da jednostrano umani isporuku ugovorenih količina sukladno svojoj proizvodnoj i prodajnoj politici*», a u odredbi članka 7. Kupoprodajnog ugovora je navedeno »*U slučaju eventualnog kašnjenja Prodavca u isporuci, ili isporuka manjih količina od ugovorenih ili sličnih problema na strani Prodavca, Kupac se odriče bilo kakvog zahtjeva za naknadu štete prema Prodavcu, i to kako obične štete tako i izmakle dobiti*»;

Navedenim odredbama gospodarski subjekt Apatinska pivara, kao kompanija sa specifičnim i značajnim tržišnim udjelom na mjerodavnom tržištu u Bosni i Hercegovini, dovodi u neravnopravan i diskriminirajući položaj sve kupce (dobavljače) u Bosni i Hercegovine jer se radi o jednostranim mjerama gospodarskog subjekta Apatinska pivara, kojim se na ovaj način u potpunosti rizik poslovanja prebacuje na kupce (dobavljače) u Bosni i Hercegovini, a što može značajno utjecati na ostvarivanje ugovorenih godišnjih / mjesečnih planova kupaca, a time i isplaćivanje utvrđenih rabata, odnosno ukupnih poslovnih rezultata.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće će pratiti djelovanje gospodarskog subjekta Apatinska pivara, odnosno odredbe Kupoprodajnih ugovora zaključenih sa kupcima (distributerima) u Bosni i Hercegovini, u smislu odredbi Zakona

Slijedom navedenoga Konkurencijsko vijeće je odučilo kao u točki 1. izreke ovoga Rješenja.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da Podnositelj zahtjeva tijekom postupka, u smislu članka 36. stavak (1) Zakona, nije dokazao kršenje članka 4. stavak (1) točka e) Zakona, koje je naveo u Zahtjevu.

Na temelju navedenoga, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da gospodarski subjekt Apatinska pivara odredbama Kupoprodajnog ugovora, nije spriječio, ograničio ili narušio tržišnu konkurenciju zaključivanjem zabranjenog sporazuma, iz članka 4. stavak (1) Zakona - točka:

e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se uvjetuje druga strana da prihvati dodatne obveze koje po svojoj naravi ili običajima u trgovini nisu u svezi s predmetom sporazuma.

Naime, Podnositelj zahtjeva nije dostavio dokaze kojim bi se na nespornan način utvrdilo da je ovlašteni predstavnik Apatinske pivare tražio povlačenje tužbe protiv Apatinske pivare (podnesene pred Privrednim sudom u Somboru), kao uvjet da Apatinska pivara potpiše Kupoprodajni ugovor sa podnositeljem zahtjeva za 2012. godinu .

Slijedom navedenoga, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 3. izreke ovoga Rješenja.

Podnositelj zahtjeva tijekom postupka, u smislu članka 36. stavak (1) Zakona, nije dokazao kršenje članka 10. stavak (2) točke a), c) i d) Zakona, koje je naveo u Zahtjevu.

Naime, analizom mjerodavnog tržišta je zaključeno da Apatinska pivara nema vladajući položaj na mjerodavnom tržištu prodaje i distribucije piva na veliko na teritoriju Bosne i Hercegovine, te je zahtjev za utvrđivanje zlorabe vladajućeg položaja ocijenjen kao neutemeljen.

Stoga je Konkurencijsko vijeće utvrdilo da gospodarski subjekt Apatinska pivara nije zlorabio vladajući položaj iz članka 10. stavak (2) Zakona.

Slijedom navedenoga, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 4. izreke ovoga Rješenja.

Podnositelj zahtjeva je tražio donošenje rješenja o privremenoj mjeri, u smislu članka 40. Zakona, kojim se traži da gospodarski subjekt Apatinska pivara nastavi suradnju sa dugogodišnjim distributerom - gospodarskim subjektom Dejan komerc, odnosno nastavi snabdijevati svojim proizvodima pod istim uvjetima kao i ostale distributere u Bosni i Hercegovini, koju je prekinuo sa danom 31.12.2011. godine.

Konkurencijsko vijeće je odbilo zahtjev za donošenjem rješenja o privremenoj mjeri kao neutemeljen, jer nisu dostavljeni mjerodavni dokazi koji bi potvrdili navode o izravnim štetnim učincima za gospodarski subjekt Dejan komerc, u smislu članka 40. Zakona.

Slijedom navedenoga, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 7. izreke ovog Rješenja.

9. Novčana kazna

U smislu članka 48. stavka (1) točka a) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% vrijednosti ukupnoga godišnjega prihoda gospodarskog subjekta iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda Zakona, kaznit će se gospodarski subjekt ako zaključi sporazum iz članka 4. stavak (1) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je prilikom utvrđivanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da neke odredbe Kupoprodajnih ugovora, za razdoblje 2008.- 2010. godine, predstavljaju zabranjeni sporazum, iz članka 4. stavak (1) točke a) i d)

Zakona, Konkurencijsko vijeće je u smislu članka 48. stavak (1) točka a) Zakona izreklo gospodarskom subjektu Apatinska pivara novčanu kaznu u iznosu od 265.000,00 KM što predstavlja (..) % od ukupnog prihoda koji iznosi (..) KM za 2009. godinu, odnosno gospodarskom subjektu Dejan komerc novčanu kaznu u iznosu od 1000,00 KM što predstavlja (..) % od ukupnog ukupnog prihoda koji iznosi (..) KM za 2009. godinu.

Uzimajući u obzir da se radi o tipskim Kupoprodajnim ugovorima koje gospodarski subjekt Apatinska pivara, zaključuje sa svim kupcima (distributerima) registriranim u Bosni i Hercegovini (ukupno 15-20 kupoprodajnih ugovora godišnje – broj različit u ovisnosti od godine), u razdoblju 2008. - 2010. godina, a da je gospodarski subjekt Dejan komerc samo potpisnik istoga bez mogućnosti promjene teksta te je visina kazne utvrđena na temelju navedene činjenice. Prilikom određivanja kazne za Podnositelja zahtjeva su posebno u obzir uzete odredbe članka 48. Zakona koji propisuje da će se novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% vrijednosti ukupnoga godišnjega prihoda gospodarskog subjekta iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda Zakona, kazniti gospodarski subjekt ako sklopi zabranjeni sporazum ili na bilo koji drugi način sudjeluje u sporazumu kojim je narušena, ograničena ili spriječena tržišna konkurencija u smislu članka 4. Zakona.

Prilikom određivanja visine kazne za Apatinsku pivaru, Konkurencijsko vijeće je u obzir uzelo činjenicu da se u pravu i politici tržišne konkurencije ograničavanje prava kupca da slobodno određuje prodajne cijene, smatra teškim ograničenjem tržišne konkurencije koje u pravilu nema pozitivnih učinaka na tržište i razvitak konkurencije.

Prilikom određivanja visine kazne za Apatinsku pivaru, Konkurencijsko vijeće je također u obzir uzelo činjenicu da sporne odredbe Kupoprodajnog ugovora za 2011. godinu koji je sklopljen između Apatinske pivare i Podnositelja zahtjeva, kao i ostali kupoprodajni ugovori koje je u 2011. godini Apatinska pivara sklopila sa ostalim distributerima na teritoriju BiH ne sadrže sporne odredbe u svezi s formiranjem cijena.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje zbog kršenja Zakona, već da upozori na obvezu poštovanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona.

Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu gospodarskom subjektu Apatinska pivara (registriran i djeluje u Republici Srbiji), ali u slučaju da obveza ne bude izvršena u zadatom roku, ista će biti naplaćena od povezanih društava gospodarskog subjekta Starbev Netherlands u Bosni i Hercegovini.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu članka 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 5. izreke ovoga Rješenja

10. Troškovi postupka

Člankom 105. stavak (1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a člankom 105. stavak (2) istog Zakona je propisano da kada u postupku učestvuju dvije ili više strana sa suprotnim interesima, strana koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj strani nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Prema članku 105. stavak (3) Zakona o upravnom postupku troškovi za pravno zastupanje nadoknađuju se samo u slučajevima kad je takvo zastupanje bilo nužno i opravdano.

Podnositelj zahtjeva je podnio, dana 1.6.2012. godine podneskom broj: 02-26-2-028-67-II/11, zahtjev za naknadu troškova u ukupnom iznosu od 10.989,00 KM.

Konkurencijsko vijeće je odbilo zahtjeve gospodarskog subjekta Dejan komerc za nadoknadu troškova postupka u novčanom iznosu od 10.989,00 KM, odnosno, budući da je navedeni postupak izazvao svojim djelovanjem i da je isti završen na njihovu štetu, nema pravo na nadoknadu troškova postupka, u smislu Zakona o upravnom postupku.

Slijedom navedenoga, Konkurencijsko je odlučio kao u točki 5. izreke ovoga Rješenja.

11. Administrativna pristojba

Podnositelj zahtjeva, gospodarski subjekt Dejan komerc, je dužan platiti administrativnu pristojbu u iznosu od 1.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine, sukladno članku 2. Tarifni broj 107. točka f) Odluke u uplati administrativnih pristojbi u svezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem („Službeni glasnik BiH“, br. 30/06 i 18/11).

12. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dopušten priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednik

Ibrica Lakišić